

Ohutuskaart

vastavalt määrusele (EÜ) nr 1907/2006

Sekundenkleber

Läbi vaadanud: 03.06.2025

Materjali number: 17332000

Lehekülg 1 / 7-st

1. JAGU. Aine/segu ning äriühingu/ettevõtja identifitseerimine

1.1. Tootetähis

Sekundenkleber

Muud kaubanduslikud nimetused

1733 2000 Sekundenkleber 6 x 10 g

1733 2050 Sekundenkleber 6 x 5 g

1.2. Aine või segu asjaomased kindlaksmääratud kasutusalaad ning kasutusalaad, mida ei soovitata

Aine/segu kasutusala

Liimid, hermeetikud

Mittesoovitavad kasutusalaad

Teave puudub.

1.3. Andmed ohutuskaardi tarnija kohta

Firma nimi: Renfert GmbH
Tänav: Untere Giesswiesen 2
Koht: D-78247 Hilzingen
Telefon: +49 7731 8208-0
E-post: info@renfert.com
Kontaktisik: Frau Andris
E-post: silke.andris@renfert.com
Internet: www.renfert.com

1.4. Hädaabitelefon number: Mürgistusteabekeskuse: 16662 / Häirekeskuse: 112

2. JAGU. Ohtude identifitseerimine

2.1. Aine või segu klassifitseerimine

Määrus (EÜ) nr 1272/2008

Skin Irrit. 2; H315

Eye Irrit. 2; H319

STOT SE 3; H335

Vastavalt H-lausetele: vaata 16. JAGU.

2.2. Märgistuselemendid

Määrus (EÜ) nr 1272/2008

Ohtlikud komponendid, mis peavad olema märgistusel loetletud

etüül-2-tsüanoakrülaad

Piktogramm: Hoiatus

Tunnussõna:

Ohulaused

H315 Põhjustab nahaärritust.
H319 Põhjustab tugevat silmade ärritust.
H335 Võib põhjustada hingamisteede ärritust.

Hoiatuslaused

P261 Vältida auru aine sissehingamist.
P280 Kandke kaitsekindaid ja kaitseprille/kaitsemaski.
P302+P352 NAHALE SATTUMISE KORRAL: pesta rohke veega ja seebiga.
P337+P313 Kui silmade ärritus ei möödu: pöörduda arsti poole.

Teatud toodete erandlik märgistamine

EUH202 Tsüanoakrülaad. Ohtlik. Liimib naha ja silmad hetkega. Hoida lastele kättesaamatus kohas.

2.3. Muud ohud

See toode ei sisalda ainet, millel on inimeste sisesekretsioonisüsteemi häireid põhjustavad omadused, kuna mitte ükski koostisosa ei vasta sellele kriteeriumile.

Segus olevad ained ei vasta PBT/vPvB-kriteeriumidele vastavalt REACH-määruse XIII-lisale.

3. JAGU. Koostis/teave koostisainete kohta

3.2. Segud

Kemikaali iseloomustus

Tsüanoakrülaati sisaldav liim.

Ohutuskaart

vastavalt määrusele (EÜ) nr 1907/2006

Sekundenkleber

Läbi vaadanud: 03.06.2025

Materjali number: 17332000

Lehekülg 2 / 7-st

Asjakohased koostisosad

CASi nr	Nimetus			Osa
	EÜ nr	Indeksi nr	REACH nr	
	Klassifikatsioon (Määrus (EÜ) nr 1272/2008)			
7085-85-0	etüül-2-tsüanoakrülaat			> 90 - < 100 %
	230-391-5	607-236-00-9	01-2119527766-29	
	Skin Irrit. 2, Eye Irrit. 2, STOT SE 3; H315 H319 H335			
9011-87-4	2-Propenoic acid, 2-methyl-, methyl ester, polymer with methyl 2-propenoate			> 1 - < 10 %
	618-476-9			
	Skin Irrit. 2, Eye Irrit. 2, STOT SE 3; H315 H319 H335			
123-31-9	1,4-dihüdrosübenseen; hüdrokinoon; kinool			> 0,025 - < 0,1 %
	204-617-8	604-005-00-4		
	Carc. 2, Muta. 2, Acute Tox. 4, Eye Dam. 1, Skin Sens. 1, Aquatic Acute 1; H351 H341 H302 H318 H317 H400			

Vastavalt H- ja EUH-lausetele: vaata 16. jagu.

Konkreetsed sisalduse piirnormid, korrutustegurid ja ATE väärtused

CASi nr	EÜ nr	Nimetus	Osa
	Konkreetsed sisalduse piirnormid, korrutustegurid ja ATE väärtused		
7085-85-0	230-391-5	etüül-2-tsüanoakrülaat	> 90 - < 100 %
	STOT SE 3; H335: >= 10 - 100		
123-31-9	204-617-8	1,4-dihüdrosübenseen; hüdrokinoon; kinool	> 0,025 - < 0,1 %
	oraalne: ATE = 500 mg/kg Aquatic Acute 1; H400: M=10		

4. JAGU. Esmaabimeetmed

4.1. Esmaabimeetmete kirjeldus

Üldine teave

Võtta seljast saastunud rõivad ja pesta enne korduskasutust.

Sissehingamisel

SISSEHINGAMISE KORRAL: toimetada isik värske õhu kätte ja hoida asendis, mis võimaldab kergesti hingata.

Tagada värske õhu juurdevool. Hingamisteede ärrituse korral pöörduda arsti poole.

Kokkupuutel nahaga

NAHALE SATTUMISE KORRAL: pesta rohke vee ja seebiga.

Nahaärrituse korral: pöörduda arsti poole.

Silma sattumisel

SILMA SATTUMISE KORRAL: loputada mitme minuti jooksul ettevaatlikult veega. Eemaldada kontaktläätsed, kui neid kasutatakse ja kui neid on kerge eemaldada. Loputada veel kord. Silmade ärrituse korral pöörduge silmaarsti poole.

Allaneelamisel

Kutsuda viivitamatult arst.

4.2. Olulisemad akuutsed ja hilisemad sümptomid ning mõju

Põhjustab nahaärritust ja tugevat silmade ärritust. Võib põhjustada hingamisteede ärritust.

4.3. Märge igasuguse vältimatu meditsiiniabi ja eriravi vajalikkuse kohta

Sümptomaatiline ravi.

5. JAGU. Tulekustutusmeetmed

5.1. Tulekustutusvahendid

Sobivad kustutusvahendid

Kustutuspulber, Süsinikdioksiid (CO₂), alkoholikindel vaht, Veepihusti

Sobimatud kustutusvahendid

Tugev veejuga

5.2. Aine või segu seotud erilised ohud

Termilisel lagunemisel võivad vabaneda ärritavad gaasid ja aurud.

5.3. Nõuanded tuletõrjajatele

Plahvatus- ja põlemisgaase mitte sissehingata.

6. JAGU. Meetmed juhusliku sattumise korral keskkonda

Ohutuskaart

vastavalt määrusele (EÜ) nr 1907/2006

Sekundenkleber

Läbi vaadanud: 03.06.2025

Materjali number: 17332000

Lehekülg 3 / 7-st

6.1. Isikukaitsemeetmed, kaitsevahendid ja toimimine hädaolukorras

Üldised märkused

Kasutada isikukaitsevahendeid.
Tagada piisav ventilatsioon.

6.2. Keskkonnakaitse meetmed

Vältida sattumist keskkonda. Vältida kanalisatsiooni või veekogudesse sattumist.

6.3. Tökestamis- ning puhastamismeetodid ja -vahendid

Muu teave

Absorbeerida vedelikku siduva materjaliga (liiv, diatomiit, happesidujad, universaalsed sidujad).
Lasta kõvastuda. Koguda mehaaniliselt.

6.4. Viited muudele jagudele

Ohutu käsitsemine: vaata jagu 7
Isikukaitse: vaata jagu 8
Jäätmekäitlus: vaata jagu 13

7. JAGU. Käitlemine ja ladustamine

7.1. Ohutu käitlemise tagamiseks vajalikud ettevaatusabinõud

Teave kemikaali ohutu käitlemise kohta

Käidelda ja avada pakend ettevaatlikult.
Käidelda üksnes välitingimustes või hästi ventileeritavas kohas.
Vältida nahale, silma ja riietele sattumist.
Toote käitlemise ajal mitte süüa, juua ega suitsetada.

Teave tule- ja plahvatusohu vältimise kohta

Erilised tuletõrjemeetmed ei ole vajalikud.

Üldised tööhügieeninõuded

Vältida auru aine sissehingamist.
Vältida nahale, silma ja riietele sattumist.
Enne töös pausi tegemist ja töö lõpetamisel tuleb käsi pesta.
Hoida eemal toiduainest, joogist ja loomasöödast.

Lisateave

Aine käitlemisel lahtistes süsteemides kasutada lokaalse väljatõmbeventilatsiooniga varustatud seadmeid.

7.2. Ohutu ladustamise tingimused, sealhulgas sobimatud ladustamistingimused

Nõuded hoiuruumidele ja mahutitele

Hoida ainult originaalpakendis jahedas, hästi ventileeritavas kohas.
Hoida pakend tihedalt suletuna.
Kaitse vastu: Kuumus, UV-kiirgus/päikesevalgus

Koosladustamise juhised

Puudub vajadus eriliste meetmete rakendamiseks.

Teave säilitustingimuste kohta

säilitustemperatuur: 6 - 15 °C
Hoida pakend kuivana ja tihedalt suletuna, et vältida saastumist ja niiskuse absorptsiooni.

7.3. Eriksutus

Lisateavet leiate ka meie internetilehekülgedelt. www.renfert.com
Inimeste tervise ja keskkonna ohustamise vältimiseks järgida kasutusjuhendit.

8. JAGU. Kokkupuute ohjamine/isikukaitse

8.1. Kontrolliparameetrid

Töökeskkonna keemiliste ohutegurite piirnormid

CASi nr	Aine	ppm	mg/m³	k/cm³	Kategooria	Allikas
123-31-9	1,4-Benseendiool (hüdrokiinon)	-	0,5		8 h	
		-	1,5		15 min	
7085-85-0	Etüültsüanoakrülaat	2	10		8 h	
		4	20		15 min	

8.2. Kokkupuute ohjamine

Ohutuskaart

vastavalt määrusele (EÜ) nr 1907/2006

Sekundenkleber

Läbi vaadanud: 03.06.2025

Materjali number: 17332000

Lehekülg 4 / 7-st

Asjakohane tehniline kontroll

Ohutu käsitlemine: vaata jagu 7

Isiklikud kaitsemeetmed, nagu isikukaitsevahendid

Silmade/näo kaitsmine

Kanda kaitseprille/kaitsemaski.

Käte kaitse

Kemikaalide käitlemisel tuleb kanda CE märgistuse ja neljakohalise kontrollnumbriga kemikaalikindlaid kaitsekindaid. Kemikaalikindlate kaitsekinnaste mudel tuleb valida sõltuvalt ohtliku aine kontsentratsioonist ja kogusest töökohas. Sobiv materjal: NBR (Nitrilikummi) Kindamaterjali paksus: 0,5 mm Läbimisaeg > 30 min Ülalnimetatud kaitsekinnaste spetsiaalseks otstarbeks kasutamise korral küsida kinnaste valmistajalt teavet nende kemikaalikindluse kohta.

Hingamisteede kaitse

Aine käitlemisel lahtistes süsteemides kasutada võimaluse korral lokaalse väljatõmbeventilatsiooniga varustatud seadmeid.

Hingamisteede kaitsevahendid on vajalikud: ebapiisavale ventilatsioonile

Kokkupuudete ohjamine keskkonnas

Vältida kanalisatsiooni või veekogudesse sattumist.

9. JAGU. Füüsikalised ja keemilised omadused

9.1. Teave üldiste füüsikaliste ja keemiliste omaduste kohta

Agregaatoolek:	Vedel	
Värvus:	värvitu	
Lõhn:	iseloomulik	
Lõhnalävi:	määramata	
Sulamis-/külmumispunkt:		määramata
Keemispunkt, keemise algpunkt ja keemivahemik:		määramata
Süttivus:		ei ole rakendatav
Alumine plahvatuspiir:		määramata
Ülemine plahvatuspiir:		määramata
Leekpunkt:		82,5 °C
Isesüttimistemperatuur:		määramata
Lagunemistemperatuur:		määramata
pH-väärtus:		ei ole rakendatav
Kinemaatiline viskoossus:		määramata
Lahustuvus vees:		peaaegu lahustamatu
N-oktanol/vesi jaotustegur:		määramata
Aururõhk:		määramata
Tihedus:		ca 1,05 g/cm ³
Auru suhteline tihedus:		määramata

9.2. Muu teave

Teave füüsikaliste ohtude klasside kohta

Plahvatavus

mitte plahvatusohtlik vastavalt EL A.14

Muud ohutusnäitajad

Lahusti sisaldus: 0,0 %

Dünaamiline viskoossus: ca 20 mPa·s

Lisateave

Asjakohast lisateavet ei ole saadaval.

10. JAGU. Püsivus ja reaktsioonivõime

10.1. Reaktsioonivõime

Ohtlik reaktsioon puudub, kui käsitseda ja säilitada vastavalt sätetele.

10.2. Keemiline stabiilsus

Ohutuskaart

vastavalt määrusele (EÜ) nr 1907/2006

Sekundenkleber

Läbi vaadanud: 03.06.2025

Materjali number: 17332000

Lehekülg 5 / 7-st

Toode on soovitatud säilitus- ja kasutustingimustel ning temperatuuril keemiliselt stabiilne.

10.3. Ohtlike reaktsioonide võimalikkus

Reageerib ägedalt: Alkoholid, Aminiid, leelised, Hape, Vesi

10.4. Tingimused, mida tuleb vältida

Hoida pakend kuivana ja tihedalt suletuna, et vältida saastumist ja niiskuse absorptsiooni.

10.5. Kokkusobimatud materjalid

Teave puudub.

10.6. Ohtlikud lagusaadused

Tundmatud ohtlikud lagunemissaadused.

11. JAGU. Teave toksilisuse kohta

11.1. Teave ohuklasside kohta, nagu see on määratletud määruses (EÜ) nr 1272/2008

Akuutne toksilisus

Kättesaadavate andmete põhjal ei ole klassifitseerimiskriteeriumid täidetud.

ETAmix arvestatud

ATE (suukaudne) > 2000 mg/kg; ATE (nahakaudne) > 2000 mg/kg; ATE (sissehingamisel aur) > 20 mg/l

CASi nr	Nimetus				
	Kokkupuute viis	Doos	Liigid	Allikas	Meetod
123-31-9	1,4-dihüdrosübenseen; hüdrokiinon; kinool				
	suukaudne	ATE	500 mg/kg		

Ärritavus ja söövitavus

Nahasöövitus/-ärritus: Põhjustab nahaärritust.

Raske silmakahjustus/silmade ärritus: Põhjustab tugevat silmade ärritust.

Sensibiliseeriv toime

Kättesaadavate andmete põhjal ei ole klassifitseerimiskriteeriumid täidetud.

Kantserogeensed, mutageensed ja reproduktiivset funktsiooni kahjustavad toimed

Mutageensusugurakkudele: Kättesaadavate andmete põhjal ei ole klassifitseerimiskriteeriumid täidetud.

Kantserogeensus: Kättesaadavate andmete põhjal ei ole klassifitseerimiskriteeriumid täidetud.

Reproduktiivtoksilisus: Kättesaadavate andmete põhjal ei ole klassifitseerimiskriteeriumid täidetud.

Mürgisus sihtelundi suhtes - ühekordne kokkupuude

Võib põhjustada hingamisteede ärritust. (etüül-2-tsüanoakrülaat)

Mürgisus sihtelundi suhtes - korduv kokkupuude

Kättesaadavate andmete põhjal ei ole klassifitseerimiskriteeriumid täidetud.

Hingamiskahjustus

Kättesaadavate andmete põhjal ei ole klassifitseerimiskriteeriumid täidetud.

11.2. Teave muude ohtude kohta

Endokriinseid häireid põhjustavad omadused

See toode ei sisalda ainet, millel on inimeste sisesekretsioonisüsteemi häireid põhjustavad omadused, kuna mitte ükski koostisosa ei vasta sellele kriteeriumile.

Lisateave

Toodet ei ole kontrollitud. Avaldus on tuletatud koostisosade omadustest.

12. JAGU. Ökoloogiline teave

12.1. Mürgisus

Kättesaadavate andmete põhjal ei ole klassifitseerimiskriteeriumid täidetud.

12.2. Püsivus ja lagunduvus

Segu kohta käivad andmed ei ole kättesaadavad.

12.3. Bioakumulatsioon

Tõendid bioakumulatsiooni potentsiaali kohta puuduvad.

12.4. Liikuvus pinnases

Segu kohta käivad andmed ei ole kättesaadavad.

12.5. Püsivate, bioakumuleeruvate ja toksiliste ning väga püsivate ja väga bioakumuleeruvate omaduste hindamine

Segus olevad ained ei vasta PBT/vPvB-kriteeriumidele vastavalt REACH-määruse XIII-lisale.

12.6. Endokriinseid häireid põhjustavad omadused

See toode ei sisalda ainet, millel on mitte-sihtmärkorganismide sisesekretsioonisüsteemi häireid põhjustavad omadused, kuna mitte ükski koostisosa ei vasta sellele kriteeriumile.

12.7. Muu kahjulik mõju

Teave puudub.

Ohutuskaart

vastavalt määrusele (EÜ) nr 1907/2006

Sekundenkleber

Läbi vaadanud: 03.06.2025

Materjali number: 17332000

Lehekülg 6 / 7-st

Lisateave

Toodet ei ole kontrollitud. Avaldus on tuletatud koostisosade omadustest. Vältida toote kontrollimatut keskkonda sattumist.

13. JAGU. Jäätmekäitlus

13.1. Jäätmetöötlusmeetodid

Jäätmete arvestus

Jäätmekäitlus vastavalt ametkondlikele eeskirjadele.

Jäätmekoodid/jäätmenimetused tuleb määrata vastavalt Euroopa jäätmekataloogi määrusele (EAKV) tööstusharude ja käitluse spetsiifikast lähtudes.

Jäätmekood: toode

080409 PINNAKATETE (VÄRVIDE, LAKKIDE JA KLAASJATE EMAILIDE), LIIMIDE, HERMEETIKUTE JA TRÜKIVÄRVIDE VALMISTAMISEL, KOKKUSEGAMISEL, JAOTAMISEL JA KASUTAMISEL TEKKINUD JÄÄTMED; Liimide ja hermeetikute (sh veekindlust suurendavate ainete) valmistamisel, kokkusegamisel, jaotamisel ja kasutamisel tekkinud jäätmed; Orgaanilisi lahusteid või muid ohtlikke aineid sisaldavad liimi- ja hermeetikujäätmed; ohtlikud jäätmed

Puhastamata pakendite käitlus ja soovitatavad puhastusvahendid

Saastunud pakendeid käidelda samamoodi nagu neis sisalduvat ainet.

14. JAGU. Veonõuded

Maismaaveod (ADR/RID)

Muu asjakohane teave (Maismaaveod)

Ei ole ohtlik veos veoeeskirjade tähenduses.

Mereveod (IMDG)

Muu asjakohane teave (Mereveod)

Ei ole ohtlik veos veoeeskirjade tähenduses.

Õhuveo (ICAO-TI/IATA-DGR)

Muu asjakohane teave (Õhuveo)

Ei ole ohtlik veos veoeeskirjade tähenduses.

14.5. Keskkonnaohud

KESKKONNAOHTLIK: Ei

14.6. Eriettevaatusabinõud kasutajatele

ei ole rakendatav

14.7. Mahtlasti merevedu kooskõlas Rahvusvahelise Mereorganisatsiooni dokumentidega

ei ole rakendatav

15. JAGU. Reguleerivad õigusaktid

15.1. Ainete ja segude suhtes kohaldatavad ohutus-, tervise- ja keskkonnavalased eeskirjad/õigusaktid

EL reguleerivad õigusaktid

Kasutamise piirangud (REACH, XVII lisa):

Sisend 3, Sisend 75

Direktiiv 2004/42/EÜ tekkivate LOÜ

ei ole rakendatav

heitkoguste piiramise kohta:

Riiklikud õigusaktid

Töölerakendamise piirang:

Järgida töötamise piiranguid vastavalt noorte töökaitse direktiivile (94/33/EÜ). Järgida piiranguid rasedate ja rinnaga toitvate emade töötamise osas vastavalt direktiivile 92/85/EMÜ raseduse, hiljuti sünnitanud ja rinnaga toitvate töötajate tööohutuse ja tervishoiu parandamise meetmete kehtestamise kohta. Järgida piiranguid sünnitusealiste naiste töötamise osas.

Vee ohuklass (Saksamaa):

3 - väga ohtlik veokeskkonnale

Lisateave kohta

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EL) 2024/590, 7. veebruar 2024, milles käsitletakse osoonikihti kahandavaid aineid ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1005/2009: ei ole rakendatav

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EL) 2019/1021, püsivate orgaaniliste saasteainete kohta: ei ole rakendatav

Euroopa parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 649/2012 ohtlike kemikaalide ekspordi ja impordi kohta: ei ole rakendatav

16. JAGU. Muu teave

Muudatused

Abs. 2, 3, 4, 6, 7, 9, 11, 12, 15, 16

* Andmeid võrreldes eelmise versiooniga muudetud.

Ohutuskaart

vastavalt määrusele (EÜ) nr 1907/2006

Sekundenkleber

Läbi vaadanud: 03.06.2025

Materjali number: 17332000

Lehekülg 7 / 7-st

Lühendid ja akronüümid

Acute Tox: Äge mürgisus
Skin Irrit: Nahaärritus
Eye Dam: Raske silmakahjustus
Eye Irrit: Silmade ärritus
Skin Sens: Naha sensibiliseerimine
Muta: Mutageensus sugurakkudele
Carc: Kantserogeensus
STOT SE: Mürgisus sihtelundi suhtes - ühekordne kokkupuude
Aquatic Acute: Ohtlik veekeskkonnale - äge mürgisus
PBT: püsiv, bioakumuleeruv ja toksiline aine
vPvB: Väga püsivad ja väga bioakumuleeruvad
CAS: Chemical Abstracts Service (division of the American Chemical Society)
ATE: Ägeda mürgisuse hinnangu
LD50: lethal dose, 50%
LC50: lethal concentration, 50%
ADR: Accord européen relatif au transport international des marchandises Dangereuses par Route (European Agreement concerning the International Carriage of Dangerous Goods by Road)
RID: Règlement concernant le transport international ferroviaire de marchandises Dangereuses (Regulations Concerning the International Transport of Dangerous Goods by Rail)
IMDG: International Maritime Code for Dangerous Goods
ICAO: International Civil Aviation Organization
MARPOL: International Convention for the Prevention of Marine Pollution from Ships
VOC: volatile organic compound(s)

Segude klassifitseerimine ja kasutatud hindamismeetod vastavalt määrusele (EÜ) nr 1272/2008 [CLP]

Klassifikatsioon	Klassifitseerimismeetod
Skin Irrit. 2; H315	Arvestusmeetod
Eye Irrit. 2; H319	Arvestusmeetod
STOT SE 3; H335	Arvestusmeetod

Vastavalt H- ja EUH-lausetele (Number ja täistekst)

H302 Allaneelamisel kahjulik.
H315 Põhjustab nahaärritust.
H317 Võib põhjustada allergilist nahareaktsiooni.
H318 Põhjustab raskeid silmakahjustusi.
H319 Põhjustab tugevat silmade ärritust.
H335 Võib põhjustada hingamisteede ärritust.
H341 Arvatavasti põhjustab geneetilisi defekte.
H351 Arvatavasti põhjustab vähktõbe.
H400 Väga mürgine veeorganismidele.
EUH202 Tsüanoakrülaat. Ohtlik. Liimib naha ja silmad hetkega. Hoida lastele kättesaamatus kohas.

Lisateave

Käesoleval ohutuskaardil äratoodud teave põhineb meie teadmistel ohutuskaardi trükkimineku ajal. Teave annab Teile pidepunktid käesoleval ohutuskaardil nimetatud tootega ohutuks ümberkäimiseks selle hoidmisel, käitlemisel, transpordil ja jäätmekäitluses. Andmeid ei saa üle kanda teistele toodetele. Kui ainet segatakse või töödeldakse teiste materjalidega, või neid töödeldakse, ei saa käesoleval ohutuskaardil äratoodud teavet, kui ei nähtu teisiti, sel viisil valmistatud uuele materjalile üle kanda.
Ainult erialastele kasutajatele.

(Andmed ohtlike koostisosade kohta on alati võetud eeltarnija viimati kehtinud ohutuskaardilt.)